

89. ZAVAROVALNA SKUPNOST CROATIA, Poslovna enota Ljubljana, Celovška 91
 90. SOZD ELEKTROTEHNA — DO JUGOTEHNIKA — TOZD Blagovni promet Ljubljana, Celovška 172
 91. NIVO CELJE, TOZD Projekt inženiring, Bijedičeva 3, 61000 Ljubljana
 92. DO GIP INGRAD CELJE, TOZD Mobila, Tacenska 133, Ljubljana-Šentvid, TOZD Gradbena operativa, Celovška 136, Ljubljana
 93. DO GIPOSS INŽENIRING, TOZD Trgovina, Prušnikova 1, 61210 Ljubljana-Šentvid, TOZD AZA, Pavšičeva 4
 94. GIP VEGRAD Velenje, TOZD Gradnje, Aleševčeva 29, Ljubljana
 95. DO ENERGETIKA, Verovškova 62, Ljubljana

VII. ZBORNICE

1. Medobčinska gospodarska zbornica

VIII. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

1. Občinski sindikalni svet

Predlog

DOGOVOR o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana za razvoj kmetijstva in ribištva, gozdarstva in lovstva ter vodnega gospodarstva občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1981—1985

1. člen

Prvi odstavek 2. člena se spremeni tako, da se glasi:
 "Uresničitev temeljnih ciljev družbenoekonomskega razvoja zahteva doseganje ciljev razvoja, izraženih v letnih stopnjah rasti v srednjeročnem obdobju 1981—1985:

- realna rast produktivnosti dela 1,3%
- povečan obseg kmetijske proizvodnje 3%
- delež produktivnosti v realnem družbenem proizvodu več kot 50%
- rast osebne in splošne porabe bo počasnejša od rasti družbenega proizvoda"

2. člen

3. člen se spremeni, tako da se glasi:
 Načrtovano gospodarsko rast v razdobju 1981—1985 bomo dosegli le ob postopnem izboljšanju razmerij v delitvi družbenega proizvoda, pri katerih bodo morale vse oblike porabe, razen investicijske, rasti počasneje od družbenega proizvoda:

- sredstva za akumulacijo bodo naraščala hitreje od družbenega proizvoda,
- sredstva za skupno porabo bodo naraščala počasneje od družbenega proizvoda,
- sredstva za splošno porabo bodo naraščala počasneje od družbenega proizvoda,
- rast sredstev za osebno porabo pa bo zaostajala za rastjo družbenega proizvoda.

Podpisniki: OZD, KS, SIS, MGZ, banke, IS.

3. člen

5. člen se spremeni tako, da se glasi:
 Tudi v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju se mora pridelovanje živil pospešeno razvijati in v zvezi s tem še posebej preskrba prebivalstva s kmetijskimi pridelki.

Govedoreja, v okviru te pa pridelava mleka in mesa, bo tudi v naslednjem planskem srednjeročnem obdobju glavna panoga primarne kmetijske proizvodnje v občini.

Letna rast pridelave mleka na kmetijah združenih kmetov bo 3,5%, mlečnost krav se bo letno povečevala in bo ob koncu srednjeročnega planskega obdobja znašala 3500 litrov. Organizirana tržna pridelava mleka bo rasla po letni stopnji 6%.

Na TOZD Poljedelstvo-govedoreja Domžale, organizacijska enota Vodice, se bo mlečnost krav zvišala za 2% in bo znašala ob koncu srednjeročnega planskega obdobja 6000 litrov.

Na organizacijski enoti Smednik bo letna proizvodnja 2300 glav govejih pitancev v skupni teži 1173 ton, predvidena proizvodnja bo vsako leto enaka.

Na kmetijah združenih kmetov Kmetijske zadruge Medvode se bo vzreja klavnega goveda v načrtovanem obdobju povečala za 4%, tako da bo leta 1985 znašala 650 ton. KIT Kmetijska zadruga Medvode se obvezuje, da se bo vključila v skupni dogovor SOZD KIT o razvoju klavne in mesne predelovalne industrije na dohodkovnih odnosih.

Pri krompirju bo potekala organizirana tržna pridelava na 100 ha, tržnost pa se bo povečala od 12 ton na ha v letu 1981 na 16 ton na ha v letu 1985.

V rastlinski proizvodnji bomo še naprej prvenstveno zagotavljali krmno bazo za pridelavo mleka in mesa ter intenzivirali in povečali tržno pridelavo pšenice. Hektarski pridelek pšenice se bo povečal od 26 dt na 33 dt/ha, koruze pa od 37 dt na 44 dt/ha.

Razvojna usmeritev kmetijskega obrata Vižmarje, ki obsega 133 ha rodovitnega družbenega zemljišča, pa bo tudi v tem srednjeročnem obdobju ostala enaka kot doslej, tj. pridelava žita, tudi tu si bomo prizadevali za večjo produktivnost, saj se bodo hektarski pridelki povečali od 42 dt/ha na 46 dt/ha, koruze pa od 56 dt/ha na 62 dt/ha.

KIT Kmetijska zadruga Medvode se obvezuje intenzivirati proizvodnjo zelenjave za porabo v svežem stanju in za surovino v tovarni gotovih in delno pripravljenih jedi.

V obdobju 1982—1985 bo Kmetijska zadruga Medvode izvozila 10% od tržne vzreje klavnega goveda in tržnega pridelka krompirja.

Za ohranitev in oživitvev kmetij v hribovitih predelih občine, kar je še posebej važno za SLO, bomo zagotovili večjo kmetijsko proizvodnjo in socialno varnost hribovskim kmetom.

V okviru SIS za preskrbo bomo udeleženci sklepali dogovore o pridelovanju posameznih vrst pridelkov za zadovoljevanje potreb občine in mesta Ljubljane.

Podpisniki: KIT Kmetijska zadruga Medvode, Agromona Domžale, TOZD Poljedelstvo — govedoreja za organizacijski enoti Smednik in Vodice, OZD, SIS, IS.

4. člen

V 13. členu se v 8. alineji za besedo "delov" črta beseda kraj "Pirniče", v deveti alineji se beseda "razširitev" nadomesti z besedo "posodobitev". V prvi alineji tretjega odstavka se letnica "1981" nadomesti z letnico "1982".

V prvi alineji 4. odstavka se znesek v oklepaju (10.000.000) nadomesti z "2.000.000".

V drugi alineji četrtega odstavka se letnica "1982" nadomesti z letnico "1983", za zneskom v oklepaju 9.000.000 din se doda besedilo "po cenah iz leta 1980".

V tretji alineji četrtega odstavka se letnica "1983" nadomesti z letnico "1985".

Izvršni svet je obravnaval Predlog Dogovora o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1981—1985 in predlog Dogovora o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih plana za razvoj kmetijstva in ribištva, gozdarstva in lovstva ter vodnega gospodarstva občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1981—1985 na svoji 18. redni seji dne 23. 8. 1982 in sprejel naslednje zaključke:

1. Predloga sestavljata Dogovor o temeljih družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1981—1985 in Dogovor o temeljih družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za področje kmetijstva in ribištva, gozdarstva in lovstva ter vodnega gospodarstva, ki ju je sprejela skupščina občine Ljubljana-Šiška na skupnem zasedanju vseh treh zborov 9. 12. 1980 in predložene spremembe.

2. V predlogu so upoštewane vse pripombe delegacij in delegatov v skupščini v največji možni meri. V kolikor pripomb ni bilo mogoče upoštevati, je to posledica zoženih materialnih možnosti, kar je razvidno iz obrazložitve.

3. Izvršni svet daje predlog z dopolnitvami v razpravo delegatom in vsem udeležencem dogovora.

4. Po uskladitvi mora Komite za družbeno planiranje pripraviti prečiščeno besedilo ter ga posredovati vsem udeležencem.

izvršni svet

OBRAZLOŽITEV

k dogovoru o spremembah in dopolnitvah Dogovora o temeljih družbenega plana občine Ljubljana-Siška za obdobje 1981—1985 in

Predlogu Dogovora o spremembah in dopolnitvah Dogovora o temeljih plana za razvoj kmetijstva in ribištva, gozdarstva in lovstva ter vodnega gospodarstva občine Ljubljana-Siška za obdobje 1981—1985.

Vzroki za spremembe in dopolnitve Dogovora o temeljih družbenega plana so bili podrobno obrazloženi ob predložitvi osnutka sprememb, ki je bil objavljen v Javni tribuni, delegatska priloga, št. 4, maj 1982. Vsi zbori skupščine občine Ljubljana-Siška so osnutek sprememb obravnavali na sejah 31. maja 1982 in ga sprejeli s tem, da se pri izdelavi predloga upoštevajo pripombe in predlogi iz javne razprave in iz razprave v delegatski skupščini.

Predlog sestavljajo Dogovor o temeljih družbenega plana občine Ljubljana-Siška za obdobje 1981—1985 in Dogovor o temeljih družbenega plana občine Ljubljana-Siška za področje kmetijstva in ribištva, gozdarstva in lovstva ter vodnega gospodarstva, ki ju je sprejela skupščina občine Ljubljana-Siška na skupnem zasedanju vseh zborov 9. 12. 1980 in predložene spremembe.

Ob izdelavi predloga smo upoštevali naslednje pripombe:

1. V členu 3 opredeljujemo le usmeritve, tj. večanje obsega industrijske in kmetijske proizvodnje, povečanje izvoza in zmanjšanje uvoza na eno tretjino od prejšnje predpostavke. Enako smatramo kot v osnutku, da mora biti prav produktivnost dela osnovno gibalno rasti realnega družbenega proizvoda. Zastavili smo si za cilj, da zaposlimo letno približno 420—450 novih delavcev. Obdržati moramo zaostajanje vseh vidikov porabe za rastjo družbenega proizvoda.

2. Uvajamo nov člen 7a, v katerem navajamo naloge na področju zunanjetrgovinske menjave, ki ima v tem trenutku vso prednost in mora zaslužiti tudi vso pozornost ne le pri obravnavi v družbenopolitični skupnosti, temveč tudi v združenem delu. Smatramo, da smo nekatere naloge zapisali celo preveč konkretno kot pa bi sodilo v Dogovor.

3. Predlagamo spremembo in črtanje 18. in 19. člena, v katerih govori osnutek o kriterijih investiranja. Ker so kriteriji v praksi sprejeti in se spreminjajo glede na okoliščine, smatramo, da je dovolj, da jih osvojimo kot načelo in ne kot konkretne vrednosti. Ker je praksa prinesla spremembe tudi na področju ocenjevanja manjših investicij in rekonstrukcij, smatramo, da ni potrebno teh podrobnosti obravnavati v Dogovoru.

4. V členu 24 je smotno upoštevati pobudo konference delegacij DO Energetika o zagotovitvi oskrbe z gorivom za sistem daljinske oskrbe s toplotno energijo. Prav tako je potrebno posvetiti več pozornosti varčevanju z energijo, ter zato uvajamo 22.a člen, kjer so predvideni konkretni ukrepi: družbena akcija, odlok o varčevanju, uvedbe del in nalog energetikov pri porabnikih.

5. V člen 30 premeščamo zadnji odstavek, ki govori o virih sredstev za pospeševanje kmečkega turizma za prvo alinejo, ker se v tem odstavku predvideni viri nanašajo le na kmečki turizem.

6. V 32. členu zmanjšujemo predvidene prostore za obrt v novi stanovanjski soseski ŠS 8/2, ker so objekti že projektirani. V primeru, da tega ne bi opravili, ne bi mogli pričeti z izgradnjo, kajti z izgradnjo objekta lahko pričnemo šele, ko so znani vsi investitorji.

7. Pri področju stanovanjske izgradnje načrtujemo 441 stanovanjskih enot manj glede na zožene finančne možnosti. V 35. členu je tako opredeljeno 2091 (prej 2340) družbenih stanovanj, 159 individualnih (prej 317) stanovanjskih enot in za potrebe JLA 216 (prej 250) stanovanj. Prav tako je na tem področju predviden nižji normativ glede površin: družbena stanovanja 60 m² (prej 62 m²), individualna 90 (prej 110 m²), za solidarnostna stanovanja pa se površina ne spreminja (56 m²).

8. Na novo je opredeljeno leto 1987 kot rok za uveljavitev ekonomskih stanarin (člen 38). Glede na zastoje v letu 1981 lahko novo opredeljeni rok smatramo kot realen. Prav tako morajo podpisniki prevzeti obveznosti, da bodo spoštovali določila Družbenega dogovora o zagotavljanju minimalnih standardov pri zaposlovanju (člen 40).

9. Na področju komunalnega gospodarstva so naslednje dopolnitve:

a) pri urbanizmu so na novo opredeljene cone ŠS 12/6 c (I. faza), ŠS 218/3 in SS 201-7 Šmartno, opustita pa se ŠO 2/1 in ŠP 1/2.

b) pri pripravi in opremljanju zemljišč sta opuščeni območji MeS 13 Medvode-Preska in MeR 2 Medvode ter razširitev in modernizacija cone ŠP 1/2 med Rusko in Gasilsko za razvoj industrijskih površin na obstoječih, že programiranih površinah.

c) kot vir za nakup zemljišč so izpadli dolgoročni bančni krediti zaradi spremenjene strukture kreditnega potenciala bank (člen 45).

d) pri kanalizaciji se opusti izgradnja zbiralnih kanalov ŠM 1 in za soseski MeS 7 ter zmanjša skupna vrednost del za 28.988.000 din.

e) pri vodovodu je pri virih na novo opredeljeno bogatenje podtalnice na Sorškem polju, nekoliko drugače je opredeljena izgradnja primarne napeljave, opuščeni pa so magistralni in lokalni vodovodi, vrednost del se zniža za 34.313.000 din.

f) za področje toplotne energije se poveča vrednost predvidenih sredstev za 557.704.000 din zaradi komunalnega opremljanja zemljišča TOŠ.

g) pri plinu se v osnutku našteje faza pridobivanja in urejanja zemljišč uredijo v bolj smiselno celoto, opusti se nabava avtocistern in sanacija plinovoda v naseljih, vrednost del se zmanjša za 58.538.000 din.

h) vrednost investicij komunalnih naprav za individualno rabo je večja za 412.865.000 din. Spremenjena je tudi struktura virov zaradi spremenjenih pogojev financiranja. Od vseh sredstev bodo morali investitorji zagotoviti s prispevkom za priključno moč in prispevkom za izgradnjo komunalnih naprav 81% (člen 47).

i) za izgradnjo cest po 10 letnem programu je predvidena enaka vsota sredstev kot v osnutku. Program izgradnje občinskih sredstev je nižji za 37.000.000 in je razporejen nekoliko drugače (vključeni sta cesti Medvode-Svetje, cesta na Trati, zmanjšana je vrednost del na Tacenski cesti).

Glede virov sredstev ni sprememb v primerjavi z osnutkom, le delež solidarnostnega nepovratnega združevanja iz dohodka delovnih organizacij se je zmanjšal od 39% na 30% (člen 50). Program krajevnih skupnosti za izgradnjo cest ni spremenjen (člen 51).

j) program izgradnje komunalnih naprav za individualno porabo krajevnega pomena ni ovrednoten in zanj ni opredeljena višina prispevka.

k) na področju vzdrževanja komunalnih naprav za kolektivno rabo ni sprememb.

10. Za mestni potniški promet so navedene le obveze glede fizičnega obsega storitev in vrste virov sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo brez konkretnih števil.

11. Na področju družbenih dejavnosti se ob sestavi predloga Dogovora o spremembah srečujemo še z odprtimi vprašanji višine sredstev za financiranje programov interesnih skupnosti, ker se še vedno usklajujejo v okviru mesta in republike. Glede na nove parametre so sedaj navedena sredstva le orientacija. Na nivoju Ljubljane je bilo dogovorjeno, da bodo strokovne službe interesnih skupnosti in Zavoda za družbeno planiranje Ljubljane pripravile strokovne osnove (nove bilance sredstev) na osnovi spremenjenih parametrov do konca julija t.l., vendar bodo ti podatki na razpolago po informacijah šele konec avgusta.

Vse investicijske naložbe, ki jih predvideva na območju občine Ljubljana-Siška program samoprispevka III, so odprte tako glede pričetka izgradnje in sofinanciranja izgradnje s strani interesnih skupnosti. Ob tem ostaja nedorečeno še vprašanje pokrivanja funkcionalnih stroškov novih objektov.

Na celotnem področju družbenih dejavnosti je podana prioriteta otroškemu varstvu, osnovnemu šolstvu in zdravstvu.

Te osnovne ugotovitve, zlasti dosledno zagotavljanje razvoja družbenih dejavnosti v okviru dohodkovnih možnosti gospodarstva, objektiviziranje potreb in dosle-

dno spoštovanje objektivnih meril (normativov in standardov) so zahtevale dopolnitve 62. in 63. člena.

a) Pri družbeni vzgoji predšolskih otrok se poveča vrednost programov. Predvidevamo združevanje VVO v enovite delovne organizacije, premakne se čas izgradnje VVZ v KS Na Jami in v KS Dolomitski odred na leto 1983 ter nekoliko spremenijo ocene števila otrok, poveča pa se število mest in odstotek vključenosti v VVO (sedaj 4958 in 55,7% napram 4799 in 52% v osnutku — čl. 67).

b) pri osnovnem izobraževanju se predvidevajo novi organizacijski ukrepi,

c) za raziskovalno dejavnost in zdravstvo so predvidena višja sredstva.

d) za telesno kulturo bo zagotovljenih znatno manj sredstev (169 mio din) kot je predvideval osnutek, zmanjša se sofinanciranje skupnih nalog v Ljubljani in republikli.

e) za področje kulture je predvideno združevanje sredstev tudi za dograjevanje in sanacijo obstoječih objektov, znano je le financiranje občinskega programa, ne pa tudi mestnega in republiškega, zato je predvideno tudi znatno manj sredstev.

12. V 111.a členu konkretno omenjamo omejevanje priselivitvenih rasti zaradi manjše stanovanjske graditve.

13. V 121. členu zagotavljamo sredstva za financiranje delegatskega sistema iz splošne porabe (proračuna) za vse ostale potrebe pa odpiramo možnost samoupravnega sporazumevanja, ker je uvrščanje tovrstne porabe v proračun nedopustno.

14. V 116. členu postavljamo konkretne obveze družbenopolitične skupnosti Ljubljana-Šiška za izgradnjo objekta postaje milice, teritorialne in ljudske obrambe. Za njegovo sofinanciranje bo potrebno skleniti poseben dogovor.

15. V predlogu ustanavljamo odbor podpisnikov, ki ga predvideva Zakon o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Ur. list SRS, št. 1/80) in ki spremlja izvajanje dogovora, daje pobude za dopolnitve in spremembe ter poroča podpisnikom o uresničevanju določil Dogovora.

16. Besedila ostalih členov ostanejo nespremenjena.

Za Predlog sprememb in dopolnitev Dogovora o temeljih družbenega plana za razvoj kmetijstva in ribištva, gozdarstva in lovstva ter vodnega gospodarstva občine Ljubljana-Šiška predlagamo sledeče spremembe:

1. V 2. členu podajamo samo splošne usmeritve: rast produktivnosti dela, rast obsega kmetijske proizvodnje in zaostajanje vseh vrst porabe za rastjo družbenega proizvoda.

2. Zaradi podrobnejših pojasnitev o koriščenju zbranih sredstev Sklada za intervencije v kmetijstvu ljubljanskih občin ne moremo računati na povečanje investicijskih naložb, temveč le na angažiranje sredstev za pospeševanje proizvodnje (regres za privez, gnojila, oddane tržne presežke), ki naj vplivajo na povečanje pridelave, zato smo črtali predvideno rast investicijskih sredstev.

3. V 5. členu gre v bistvu le za podrobnejšo obrazložitev možnosti pridelave pšenice in žit. Ostala dva stavka pa sta le samostojno formirana tako, da se vsebinsko člen ne spreminja.

Odgovori na pismene pripombe delegacij, posredovane na osnutek sprememb in dopolnitev Dogovora o temeljih družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1981—1985

1. Integral, DO LPP TOZD Delavnice: Predlaga, da se vzdrževanje voznega parka v DO LPP uvrsti med komunalne dejavnosti, ne moremo upoštevati. — V zakonu o komunalnih dejavnostih (Ur. list SRS št. 8/82) je v čl. 3 opredeljeno, da se šteje za komunalno dejavnost opravljanje javnega mestnega prometa, ki obsega javni prevoz potnikov v mestih in naseljih mestnega značaja ter primestnih naseljih z javnimi prevoznimi sredstvi. Iz tega vzroka delavnic ne moremo uvrstiti med komunalne dejavnosti.

2. Delegacija 19 Litostroj: Konferenca delegacij ugotavlja, da so poglavja od I do V premalo konkretna in da naj se vsebinsko ponovno pretehtajo. Zaradi neustrezne razporeditve dohodka ni mogoče izvesti tehnično-tehnoloških izpopolnitev.

— Dogovor o temeljih družbenega plana vsebuje obveze vseh podpisnikov po posameznih področjih, kaj in v kateri smeri morajo delovati v petletnem obdobju. Dogovor moramo smatrati kot srednjeročno razvojno usmeritev in ne kot konkreten plan odpravljanja tekočih problemov. Smatramo, da v Dogovoru ni obljub, temveč le naloge, ki se tičejo vseh podpisnikov. Jasno je, da naloga prestrukturiranja ne pomeni le novih naložb, temveč predvsem drugo kvaliteto gospodarjenja, povečanje izrabe kapacitet in izrabe materiala, posodobitev in uveljavitev lastnega znanja ter odpravo odvisnosti od tujine. Prav v Dogovoru predvidena delitev dohodka, ki omejuje vse vrste porabe, pomeni izboljšanje in rast sredstev za akumulacijo, t.j. za razširjeno reprodukcijo in s tem za razvoj.

3. Delegacija POAE Litostroj postavlja vprašanje Litostroja v sedanji situaciji: slaba oskrba z vsem reprodukcijskim materialom, ustvarjene devize ne zadoščajo za potrebe uvoza, odhod neposrednih proizvajalcev v negospodarske dejavnosti zaradi ugodnejšega nagrajevanja, neurejenost kreditiranja domačih in tujih kupecv in začetek investiranja v težko strojogradnjo kot nujnost nadaljnega razvoja.

Splošna značilnost sedanjega trenutka je pomanjkanje surovin in reprodukcijskega materiala. V Jugoslaviji so le redki proizvajalci, katerim ustvarjena devizna sredstva zadoščajo za uvoz potrebnega reprodukcijskega materiala in surovin.

Vendar, kljub pomanjkanju surovin moramo upoštevati, da je izvoz nujnost, hkrati pa se zavedati, da je potrebno zmanjšati uvozno odvisnost od inozemstva z uporabo domačih materialov in domače pameti. Pred nami so še hujše omejitve in le s trajnim dohodkovnim povečanjem bomo lahko premagali navedene težave. Določene ukrepe predvidevajo tudi zvezni in republiški organi, da bi olajšali najtežjo situacijo, toda brez zavestnega odrekanja ne bo šlo.

Investicije v težko strojogradnjo v vrednosti 1.8 milijarde din po sedanjih cenah v sedanjem gospodarskem trenutku ni mogoče izvesti ter bo potrebno ali zagotoviti več lastnih in združenih sredstev, ali jo odgoditi za določen čas ali pa zagotoviti njeno prioriteto v občinskih, republiških in zveznih planih z jasno, ne le deklarativno obvezo, kdo in s kakšnimi sredstvi bo sodeloval pri zbiranju finančne konstrukcije. Izvršni svet se je z investicijsko zasnovno težke strojogradnje seznanil, podpira to zasnovno kot enega od korakov pri prestrukturiranju gospodarstva, nadomeščanju in preprečevanju uvoza ter povečanje izvoza še bolj celovitih objektov kot doslej, vendar ne more mimo ugotovitev poslovnih bank, da mora delovna organizacija najprej zaključiti z investicijami v jeklovilarni in sanirati svoje poslovanje glede likvidnosti, nato pa pričeti s samo izgradnjo.

Izvršni svet ocenjuje, da vprašanje kreditiranja prodaje investicijske opreme v Jugoslaviji in tujini ni rešeno zadovoljivo ter da bo na tem področju potrebno še nadaljevati z akcijo za učinkovit selektiven pristop pri odobranju kreditov zlasti zaradi izredno zaostrenih zunanjih devizno-plačilnih razmer. Glede odhoda delavcev iz neposredne proizvodnje v družbene službe zaradi ugodnejšega nagrajevanja pa se z ugotovitvijo delegacije ne moremo strinjati. Široko zasnovana akcija zmanjševanja družbene režije je dala na tem področju določene rezultate in zajela naraščanje vseh vrst administracije. Restriktivna politika rasti osebnih dohodkov, ki jo je za družbene dejavnosti predvidel Dogovor o družbenem usmerjanju delitve dohodka v l. 1980—1982 je dala svoje rezultate. Tako so znašali povprečni osebni dohodki v gospodarstvu v l. 1981 11.153 din, v prvem polletju l. 1982 13.221 din, v negospodarstvu pa v l. 1981 12.767 din, v prvem polletju l. 1982 pa 15.049 din. V začetku l. 1982 smo zboru združenega dela na zahtevo delegacije Litostroja predložili poročilo o osebnih dohodkih v delovnih organizacijah naše občine in o osebnih dohodkih v občinskih upravnih organih. Iz tega poročila izhaja, da osebni dohodki delavcev in funkcionarjev upravnih organov z vsemi "dodatki" niso presegli osebnih dohodkov delavcev na podobnih nalogah, narobe, odstopanja navzgor v korist gospodarstva so bila tem večja, čim bolj odgovorna dela in naloge smo primerjali.

4. Delegacija Lek: V čl. 3 bi bilo potrebno navesti tudi prejšnje stopnje in obrazložitev, kaj to pomeni za celotno občino. — Zmanjšanje rasti družbenega proizvoda, zapo-

slovanja, povečanja izvoza in zmanjšanja uvoza pomeni počasnejši razvoj vsega gospodarstva in družbenih dejavnosti, nujnost nižje rasti dohodka in s tem tudi nižje rasti osebnih dohodkov in vseh vrst porabe za splošno in skupno porabo. Zmanjševanje uvoza pomeni napoved zastojev v proizvodnji, nujnost oskrbe z domačimi materiali in povezavo znotraj reprodukcijskih verig, prav tako pa slabšo založenost domačega trga in odpoved nabuhli rasti stanovanjske in komunalne izgradnje.

5. Delegacija DO Energetika: Za izgradnjo virov in naprav toplotne energije in plina je potrebno upoštevati realne možnosti. — Konkretne pobude so upoštevane le v toliko, kolikor je mogoče (24. čl. 3. odstavek), medtem ko za predvidene naložbe v polnilnico tekočega naftnega plina ni zagotovljenih sredstev in v kolikor jih nočemo realizirati, se je treba odpovedati neki drugi naložbi v isti vrednosti.

6. Delegacija KS Litostroj: Stopnja uvoza je preoptimistično zastavljena, zlasti glede na omejitve zadolževanja oz. ob obvezi, da bo ob isti stopnji uvoza potrebno bistveno povečati izvoz na konvertibilno področje. — To je nuja sedanjega trenutka in v kolikor ne bomo dosegli predvidenega izvoza, se bodo možnosti za uvoz še zmanjšale. Izvoz je imperativ za zadržanje nujnega nivoja proizvodnje.

7. Delegacija KS Komandant Stane III: V dogovoru bi morala biti opredeljena lastna politika tehnološkega razvoja ter iskanje rešitev za nadomeščanje uvoženih surovin in reprodromateriala: v dogovor je treba vgraditi določila zakona o razširjeni reprodukciji: v dogovoru mora biti prisotna določba, da se bodo spremembe tega dogovora prilagajale tekoči gospodarski situaciji. — Ugotavljamo, da je mogoče razvoj doseči le ob boljšem izkoriščanju obstoječih zmogljivosti kadrovske in strojne kapacitete, zlasti pa z uvajanjem lastnega znanja in lastnih tehnoloških postopkov (čl. 5, 10 in 12) ter z nadomestitvijo uvoženih surovin z domačimi (čl. 7a). Prav tako je to zajeto v 75. členu, ko govorimo o raziskovalni dejavnosti. Glede uvajanja določil zakona o razširjeni reprodukciji v Dogovoru lahko pojasnimo, da so že pred njegovim sprejetjem bila vključena v določila 2. in 9. člena. O spremembah dogovora govorimo v zadnjem odstavku 3. člena, čeprav to obveznost nalaga tudi zakon o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, ko govori o načelu kontinuiranega planiranja.

8. Delegacija KS Medvode: Kontradikcijo predstavlja prepuščanje zemlje zaraščanju ob istočasnem melioriranju. — Smatramo, da v 6. členu Dogovora, o temeljnih plana za področje kmetijstva ni nobenih kontradiktornosti. Zaradi konfiguracije terena danes nekateri predeli niso več primerni za strojno obdelavo ter jih zato kmetje opuščajo. Te površine se zaraščajo. Po določilih zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS 1/79) sta Območna skupnost za gozdarstvo in kmetijska zemljiška skupnost pristojni, da ugotovita navedene površine in opredelita namen njihovega izkoriščanja. Zaradi usmeritve v večjo samooskrbo s hrano, zlasti pa zaradi nujne povečanja prireje mesa na domači krmni bazi je potrebno v občini izvesti tudi agrarne operacije, tj. melioracije, komasacije in združevanje zemljišč. O nujnosti in primernosti teh operacij bo govora tudi ob sprejemanju odloka, ki bosta uvrščena na dnevni red zasedanja občinske skupščine 19. 7. 1982.

9. Delegacija KS Komandant Stane II: Poudarek bi moral biti na proizvodnji in storilnosti. — Pripomba je bila že prej upoštevana v določilih 5. in 10. člena.

10. Delegacija KS Milan Majcen: preslabo je predstavljen področje ekonomskih odnosov s tujino; konkretnje opredeliti financiranje delegatskega sistema v krajevni skupnosti, ker predlagano in obstoječe ni zadovoljivo; obmestni potniški promet ni komunalna dejavnost. Posebej je še postavljeno vprašanje skupnega urejanja Tivolija, Rožnika in okolice Koseškega bajerja z Zavodom Tivoli, ki je njegov funkcionalni del in ima lastno problematiko. Delegacija predlaga ustanovitev posebne komisije pri IS SOB Ljubljana-Siška, ki bi vključevala predstavnike vseh zainteresiranih krajevnih skupnosti in bi preučila navedbe v 29. členu. — Na vprašanje smo odgovorili že pri utemeljitvi sprememb: zunanjetrgovinski

menjavi smo namenili več pozornosti, spremembe 25. člena upoštevajo določila Zakona o komunalnih dejavnostih (Ur. list SRS, št. 8/82). Financiranje delovanja delegatskega sistema je v skladu s pozitivnimi predpisi in usmeritvami. Na možnost večanja splošne porabe v tem trenutku ne moremo niti misliti. Skupno urejanje Tivolija, Mosteca, Rožnika in okolice Koseškega bajerja je predvideno v Predlogu skupnega programa turistične ponudbe v Ljubljani za l. 1982 s poročilom o izvajanju programa za l. 1981 (Delegatsko gradivo 42, z dne 13. 11. 1981) in nanj naša občinska skupščina preteklega sklica ni imela pripomb, potrdila ter sprejela pa ga je Skupščina mesta Ljubljane. Zato smatramo, da ustanovitev posebne komisije ni potrebna, ker gre za dogovorjeno akcijo v okviru mestnega programa. Poročilo o razreševanju problematike Zavoda Tivoli je pripravljeno in so ga delegati obravnavali na seji 28. 6. 1982.

11. Delegacija KS Koseze: Obstaja skepsa za realizacijo vsega planiranega z navedenimi viri financiranja na področju turizma in vprašanje, kako zagotoviti sredstva za financiranje nakupa ali najema poslovnih prostorov za drobno gospodarstvo. — V turizmu v občini ne planiramo pomembnih naložb iz družbenih sredstev, saj so črtane praktično vse investicije združenega dela v gostinstvu in turizmu. Za kamp Dragočajna je zemljišče pridobljeno, urejanje pa bo trajalo dlje časa in v takem obsegu, kot bodo omogočila ustvarjena sredstva v kampu. Za nakup prostorov za drobno gospodarstvo je izvršni svet izločil 6.200.000 din iz proračuna l. 1981 in jih vplačal Stanovanjski skupnosti. Postopka urejanja dodatnega zbiranja sredstev (kredit, soudeležba najemnika) pa ni mogoče rešiti v kratkem času. V bodoče verjetno iz proračuna družbeno-politične skupnosti ne bo mogoče zagotoviti več takih sredstev.

Komite za družbeno planiranje
in gospodarstvo

DO ZD Ljubljana
TOZD osnovno zdravstvo Ljubljana-Siška

Problematika in poslovanje temeljne organizacije osnovnega zdravstvenega varstva Ljubljana-Siška

1. PREDSTAVITEV TEMELJNE ORGANIZACIJE
OSNOVNEGA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA SIŠKA

1.1. Organizacija

TOZD osnovnega zdravstvenega varstva je največja izmed sedmih temeljnih organizacij Zdravstvenega doma Ljubljana in zagotavlja osnovno zdravstveno varstvo 86.527-im občanom Šiške v treh enotah: Šiški, Medvodah in Šentvidu. V skladu s pravno-veljavnimi predpisi je dejavnost organizirana v dispanzerjih za vse rizične skupine prebivalstva. V okviru TOZD je močno razvito tudi varstvo aktivne populacije, ki je organizirano v obratnih ambulantah. Zobozdravstveno varstvo šolarjev je zagotovljeno predvsem v osnovnih šolah.

1.2. Zaposleni:

	Delovna organ.	TOZD
Sk. štev. zaposl.	1950	420
Od tega: zdrav. del.	1627	379
drugi delav.	323	41
nosilci zdr. v.	978	215
zdravniki	290	70
zobozdravniki	210	43

V TOZD je 28 zdravnikov-specialistov, 9 zdravnikov specializira in po eden magister in doktor znanosti. Viso-

ka kvalifikacijska struktura zaposlenih in kontinuirano izobraževanje in izpopolnjevanje iz dela in ob delu omogočajo primerno visoko raven izvajanja dejavnosti.

1.3. Normativi

Kadrovski normativi t.j. št. prebivalcev na enega nosilca zdravstvenega varstva so v delovni organizaciji in v TOZD Šiška razmeroma ugodni in v večini dejavnosti boljši kot v SR Sloveniji. Če pa upoštevamo zahtevnost in prosvetljenost prebivalcev, ekologijo in večjo obolevnost ljubljanskih otrok, ki se kaže v večjem številu pregledov na prebivalca v primerjavi s povprečjem SRS, je slika nekoliko slabša. Zato nosilci varstva vsako leto presegajo tudi delovne normative.

1.4. Izkoristek delovnega časa

Delo zdravstvenih delavcev je raznovrstno in ne izključno ordinacijsko. Načrtovani urni sklad (1723 efektivnih ur) ne odstopa od urnega sklada delavcev v materialni proizvodnji. Struktura delovnega časa za posamezne nosilce, ki je razvidna iz tabele v prilogi, je bila sprejeta kot sestavni del letnega gospodarskega načrta in ponudena kot dograditev faktorskega sistema v okviru dopolnila k SS o svobodni menjavi dela za leto 1982 uporabnikom.

2. IZVAJANJE STABILIZACIJSKIH PROGRAMOV

Akcijski stabilizacijski program, ki opredeljuje aktivnosti, potrebne za uresničitev prednostnih nalog in ciljev, opredeljenih za področje osnovnega zdravstvenega varstva se po oceni KPO TOZD uresničuje takole:

- sprejeti programi dela, ki izhajajo iz programiranega delovnega časa v okviru 1723 efektivnih ur, se izvajajo;
  - organizacija dela se izboljšuje;
  - nadurno delo se je v strukturi urnega sklada zmanjšalo od 3,7 na 3%. Ta odstotek je še vedno višji od planiranega zaradi nadomeščanja delavcev v bolniškem staležu. Bolezenskih odsotnosti je bilo v I. polletju letos 9,4% delovnega časa;
  - registracija varovancev in zdravstveni konzilij že potekajo;
  - delno je urejeno naročanje kroničnih pacientov;
  - čakalne dobe v splošnem varstvu ni, razen v dispanzerju medicine dela 2-3 dni. V zobozdravstvu je čakalna doba 2-3 mesece;
  - na področju zdravljenja na domu je bil v okviru delitve dela med KC in ZD izdelan ustrezen program dela. Dodatnih obveznosti pa TOZD ne more prevzeti brez dodatnih kadrov in sredstev, zato delitev dela še ni bila izvedena;
  - v smeri približevanja zdravstvenega varstva krajevnim skupnostim niso bili doseženi željeni rezultati, razen na področju patronažne dejavnosti in delno na področju zobozdravstvene dejavnosti;
  - dispanzerska metoda dela je uvedena na vseh področjih splošnega zdravstvenega varstva, slabše pa se izvaja pri odrasli populaciji zaradi slabše teamske zasedbe;
  - na področju neposredne menjave dela se krepi veljavnost pristojnosti dispanzerja medicine dela. V okviru možnosti se zagotavlja tudi pokrivanje nekaterih novih potreb organizacij združenega dela;
  - na področju porabe zdravil smo v sodelovanju z Lekarno Ljubljana uvedli sistem informiranja zdravstvenih delavcev o založenosti z zdravili in paralelah za posamezna zdravila.
- Tekoča kontrola in usmerjanje porabe zdravil bo možna šele, ko bo ažurirana avtomatska obdelava receptov;
- posamezne primere nepravilnega in neprimerne odnosa zdravstvenih delavcev strogo obravnavamo in ugotavljamo razloge konfliktnih situacij.

3. EKONOMSKI POLOŽAJ IN URESNIČEVANJE DRUŽBENO-EKONOMSKIH ODNOSOV

3.1. Rezultat poslovanja v letu 1981

Temeljna organizacija je poslovno leto 1981 zaključila brez izgube, ostanek dohodka pa je oblikovala v minimalni višini, ki je omogočila le razporeditev sredstev za stanovanjsko izgradnjo v višini 3.579.167 din in 1,5% dohodka za rezervni sklad. Sredstva za namene skupne porabe so temeljni organizaciji solidarnostno zagotovile druge TOZD. Celotni prihodek se je v letu 1981 v primer-

javi z letom 1980 povečal za 35,2% ob 56,6% povečanju cen enote storitve. Materialni stroški so se povečali za 63,5%, kar je bila posledica novo nastalih stroškov storitev Kliničnega centra zaradi spremenjenega načina financiranja. Brez teh stroškov so se materialni stroški povečali v mejah povečanja cen v letu 1981.

Osební dohodki so se povečali za 30,9%, kar je enako njihovem povečanju v Ljubljani (v SRS 31%) in je v skladu z dogovorom o razporejanju dohodka v letu 1981. OD še vedno zaostajajo — upoštevaje kvalifikacijsko strukturo, 10% za gospodarstvom občine.

Vzrok, da je TOZD posloval na meji rentabilnosti, je predvsem v izhodiščih oz. pogojih samoupravnega sporazumevanja, ker smo v finančnem načrtu smeli povečati materialne stroške za 21% in osebne dohodke za 17,2%. Programi SIS so bili sicer revalorizirani (materialni stroški 35% in OD 27,2%), vendar je revalorizacija služila le za pokritje razlike med razpoložljivimi sredstvi SIS in potrebnimi sredstvi TOZD za leto 1981. Pod takimi pogoji je bil tudi samoupravni sporazum podpisan šele v decembru mesecu.

Ob tem je treba poudariti, da so se OD lahko povečali z enako stopnjo kot v gospodarstvu — kljub nižji kalkulaciji zaradi:

- povečanja po kalkulaciji sporazuma za leto 1981 — za 17,2%
- plačila prekoračitev za leto 1980 v višini 2.829,325 din — za 3,7%
- plačila prekoračitev programa za leto 1981 po 20 oz. 40% cene — za 3,3%
- na račune sklada skupne porabe — za 6,7%

3.2. Rezultat poslovanja v I. polletju 1982

V prvem polletju 1982 je bilo poslovanje ugodno, ostanek dohodka pa dosežen v višini 8.504.954 din. Na tak rezultat je vplivalo zaostajanje povečanja materialnih stroškov in osebnih dohodkov za povečanjem celotnega prihodka, ki je bilo pogojeno z 11,4% prekoračitvijo programa dela, ki je bilo v celoti poravnano. S prekoračitvijo programa je TOZD dosegel 7.290.514 din višji dohodek, medtem ko je plačilo presežkov ob koncu leta 1982 celo po 20 oz. 30% ceni vprašljivo zaradi omejenih finančnih sredstev SIS.

Ekonomski položaj delavcev je v letošnjem letu zaskrbjujoč, saj smo smeli v finančnem načrtu OD povečati le toliko, kolikor nam je dovoljevala 16% rast mase sredstev ob 20% kalkulativnem povečanju materialnih stroškov. Korigirana resolucijska izhodišča predvidevajo povečanje materialnih stroškov za 30% in osebnih dohodkov za 27,3%. Upoštevajoč ta izhodišča bi za "normalni" poslovni uspeh (upoštevano oblikovanje sklada skupne porabe v potrebni višini) potrebovali 13 milijonov din, kar je celoletni predvideni osebni dohodek 46 delavcev.

Nagrajevanje po delu

Pri obstoječem načinu in nezadostnih sredstvih za financiranje programov v okviru svobodne menjave dela je težko sprovajati učinkovito politiko nagrajevanja po delu. Za več opravljenega dela ni možno pridobiti dodatnih sredstev za osebne dohodke. Kljub temu potekajo v TOZD in DO aktivnosti v zvezi z dograjevanjem že obstoječega sistema nagrajevanja, ki bi temeljili na ciljnih dejavnosti, ki so opredeljeni in družbeno verificirani v obliki programov dejavnosti. Pripombe v okviru javne razprave potrjujejo dejstvo, da je v tej situaciji zelo problematična višina osebnih dohodkov in ne toliko način razdelitve.

3.3. Uresničevanje neposredne menjave dela

Na osnovi 18. člena samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela za obdobje 1981—1985 se na novo urejajo odnosi pri financiranju dejavnosti zdravstvenega varstva aktivne populacije v obratnih ambulantah. Medtem ko do sedaj delovne organizacije niso plačevale kurativnih storitev, jih na osnovi 18. člena morajo plačati in nato uveljavljajo pri pristojni SIS povračilo v višini revaloriziranih povprečnih stroškov na uporabnika v Ljubljani v preteklem letu.

Ker ta sprememba pomeni za organizacije združenega dela dodatno obveznost, le-te tudi odklanjajo podpis samoupravnega sporazuma med njimi in TOZD Šiška in ne plačujejo storitev. Pri tem poudarjamo, da v Skupščini samoupravne interesne skupnosti za zdravstvo Šiška in tudi v drugih občinah niso bili podani s strani uporabnikov pomisleki oz. sugestije v zvezi s tem členom.

Naloge in opravila	Vrsta oz. nosilci	Za zdr. varst. odraslih	Za zdr. v. PS otrok	Za zdr. var. ŠO otrok	Za zdr. var. žena	V disp. za plj. bol. in TBC	Zobozdr. varstvo	Spec. varstvo	Rentgenolog
Ordinacija		1325	1590	1590	1628	1300	1614	1663	1325
Obiski na domu		200	23	23			2		
Zdrav. komisije		85							
Zdrav. vzgoja		10	20	20	60	20	40	20	
Sanit. hig. delo		5	15	15		20			
NMP		175	40	40			32		
Delo v klubih alkohol.		20	—	—					
Konziliarno delo		10	10	10	10	10	10	10	
Pedagoško delo		25	25	25	25	25	25	15	
Delo v VVZ		—	60	—					
Skupaj:		1855	1783	1723	1723	1375	1723	1723	1325
Manjko ur: podalj. d. č.		132	60						

Naloge in opravila	Varstva oz. nosilci	Patron. med. sr.	Babice	Sestre za nego	Fizioter.	Lab. teh.	Zob. teh.
Ordinacija					1583	1583	1583
Obiski na domu		1319	1572	1572		10	
Zdrav. vzgoja		24	18	18			
Sanit. hig. delo		55					
Delo v klub. alkohol.		20					
Pedag. delo		40			10		10
Adm. delo		265	133	133	130	130	130
Skupaj:		1723	1723	1723	1723	1723	1723

Organizacije Iskra-Feriti, Iskra-Pržanj, Lek, Litostroj, Pivovarna Union, Integral in RSNZ dolgujejo v polletju 5.172.055 din. Menimo, da bo v akcijo za usrešnjevanje družbenih in družbeno-političnih opredelitev o varstvu aktivne populacije potrebno vključiti tudi občinske samoupravne organe in družbeno-politične organizacije.

3.4. Prostorska problematika

S sredstvi samoprispevkov so bili v pretežni meri ugodno rešeni problemi obsega in kvalitete prostorov za izvajanje dejavnosti osnovnega zdravstvenega varstva. Ostalo je odprto le vprašanje skrajno neprimernih pogojev opravljanja zdravstvene dejavnosti v enoti Medvode. Predvidena je izgradnja novega objekta, ki jo podpira tudi Zdravstveni dom, kot delovna organizacija s tem, da se v dogovoru z občinskimi dejavniki in organizacijami združenega dela na področju Medvod zagotovi pokritje nesorazmernega povečanja stroškov pri istem obsegu zdravstvenega varstva. Kaj to pomeni, si lahko ogledamo na primeru stroška amortizacije, ki se bo od 520.000 din povečal na več kot 10.000.000 din ali ca 20 krat.

Strokovna služba za informatiko:
Jasna Bačac

KPO TOZD osnovnega zdrav. varstva Šiška:
dr. Karla Januš, I.r.

KPO ZD Ljubljana:
mag. Alojz Bostič

USMERITVE

— V Zdravstvenem domu Ljubljana, tako tudi v TOZD osnovnega zdravstvenega varstva Šiška dosegamo viden napredek, predvsem glede organizacije dela; utrjujemo dispanzersko metodo dela, organizacijo po posameznih strokovnih področjih, ki so v dogovoru posameznih TOZD, uspešno razrešujemo probleme v sklopu delovne organizacije; občuten pa je tudi uspeh glede dviganja strokovnega nivoja zaposlenih, kar pozitivno vpliva na nudenje kvalitetnejših zdravstvenih storitev in na vsebino preventivnih oblik dela, kar prihaja predvsem do izraza v okoljih neposredne materialne proizvodnje in v preventivnih oblikah dela v odnosu do predšolskih in šolskih otrok. Opaziti pa je tudi primerno boljši odnos in večjo odgovornost delavcev ZD Ljubljana do pacientov. Vsem tem oblikam dela bomo posvečali tudi v bodoče veliko pozornost.

— Položaj in vloga delovne organizacije se postopoma krepi. Tako poteka znotraj delovne organizacije koordinacija strokovne problematike, zlasti na področju programiranja dejavnosti in programov dela. Glede na slabo rešena vprašanja financiranja dejavnosti pa se znotraj delovne organizacije dogovorimo o izvajanju enotne politike delitve sredstev za osebne dohodke in solidarnostnem zagotavljanju sredstev za namene skupne porabe. Za trenutno stanje in nadaljevanje procesa krepitve vloge delovne organizacije pa so in bodo morali biti odgovorni tudi pristojni občinski dejavniki.

— Samoupravni, družbenopolitični in poslovodni organi delovne organizacije ZD Ljubljana se uspešno vključujemo v sistem delovanja delegatskih skupščin. Delegete zborov izvajalcev neprestano obveščamo o posameznih dogajanjih in vprašanjih, ki so pomembni za učinkovito zdravstveno varstvo. Nujno pa bo posvečati večjo pozornost samoupravnemu odločanju delegatskih skupščin. Te skupščine bodo morale resnično samoupravno odločati in ne le potrjevati že pripravljene materiale pristojnih strokovnih služb. Strokovne službe SIS morajo pripravljati predloge za odločanja v skupščinah v variantnih prikazih z vsemi elementi, ki lahko zagotovijo boljše zdravstveno varstvo v Ljubljani.

— Stabilizacijska prizadevanja delavcev TOZD so usmerjena zlasti v izvajanje programov dela, ki so razdelani iz enotnega izhodišča, to je programa dela delovne organizacije in preko TOZD na službe in dispanzerje ter znotraj teh za vsakega nosilca dejavnosti posebej. Namen izvajanja tako opredeljenih programov dela je zagotoviti racionalno doseganje ciljev dejavnosti, opredeljenih za delovno organizacijo in nivo mesta, znotraj tega pa za vsako področje in TOZD posebej.

Racionalizacija, ki izvira iz takega pristopa, je razvidna zlasti na področju nadurnega dela, ki je sicer že ob nizkem odstotku za to dejavnost v letu 1981 padlo še za nadaljnjih 20%. Vloga systemskega pristopa v smeri programiranja dela iz enotnega izhodišča pa se bo še krepila skladno z razvijanjem že obstoječe delitve dela znotraj ZD in na nivoju mesta.

— Delitev dela med TOZD v ZD Ljubljana je urejena v 10. členu Statuta delovne organizacije in to glede na racionalno uporabo kadrov, prostorov in potreb. Prostorske kapacitete novozgrajenega zdravstvenega doma v Centru bodo še izboljšale pogoje za izvajanje del, ki se opravljajo po 10. členu za vse TOZD DO ZD. V TOZD Šiška se v okviru obstoječe delitve dela po členu 10. oprav-

ljajo za ves zdravstveni dom ortodontske dejavnosti za mentalno prizadete otroke in telerentgenska slikanja glave.

— Prvi Samoupravni sporazum o delitvi dela med ZD in Kliničnim centrom je bil sprejet aprila 1978. leta in je urejal predvsem delo nujne medicinske pomoči za odrasle v prostorih urgentnega bloka KC in nujno medicinsko pomoč za otroke v okviru pediatrične klinike. V dejavnost nujne medicinske pomoči v okviru KC so bili vključeni po potrebi kadri in dejavnosti urgentnega bloka KC.

Že pripravljen osnutek medsebojnega dogovora o izvajanju SS o delitvi dela med Kliničnim centrom in Zdravstvenim domom Ljubljana pa je usmerjen predvsem v približevanju specialistične dejavnosti osnovnemu zdravstvenemu varstvu in to s konzultacijami, vključevanjem specialistov neposredno v delo zdravstvenih konzilijev ZD, sodelovanjem na skupnih strokovnih sestankih in opravljanjem določenih strokovnih nalog v obeh ustanovah.

Druga pomembnost medsebojnega dogovora je uvažanje dopolnilnega strokovnega usposabljanja kadrov ZD v okviru KC, kar bo zagotovilo čimhitrejši prenos določenih specialističnih dejavnosti v osnovno zdravstveno službo in s tem zmanjšalo koriščenje izvajanja dražjih uslug v specialističnih in hospitalnih ustanovah. Ta dogovor bomo sprejeli v tem letu.

— Uspešno se opravlja nepretrgano zdravstveno varstvo za odraslo populacijo v prostorih Kliničnega centra, pediatrična nujna medicinska pomoč v prostorih Pediatrične klinike in nujna zobozdravstvena pomoč v Nebošičniku. Z ozirom na izgradnjo novih zdravstvenih prostorov v občini Center bomo v tem letu proučili možnost preselitve te dejavnosti v prostore v Centru.

Izboljšali bomo zdravljenje na domu pri kroničnih bolnikih, ki ga izvajajo zdravniki osnovnega zdravstvenega varstva in s tem zmanjšali pritiske na izvajanje obiskov zdravnikov NMP. Pospešeno bomo uvajali in širili zdravljenje obolelih na domu z zagotavljanjem nege na domu in to s posebnim poudarkom pri starostnikih in kroničnih bolnikih.

Sredstva, ki se zagotavljajo v okviru svobodne menjave dela, ne zadostujejo za oblikovanje takih cen zdravstvenih storitev za dogovorjeni obseg programa, ki bi TOZD omogočila normalno pokrivanje vseh elementov kalkulacije cene in doseganje "normalnega" poslovnega uspeha. Pozitivni rezultat poslovanja v letu 1981 je posledica velikih varčevalnih naporov kolektiva in prenikljivih osebnih dohodkov. Dober poslovni rezultat izkazan v I. polletju 1982 je posledica plačila vseh presežkov programa po 100 odstotni ceni, kar bo potrebno do konca leta poravnati.

Glede na prioritete, ki so opredeljene za dejavnost osnovnega zdravstvenega varstva, mora zagotoviti zdravstvena skupnost za financiranje programa, ki je usklajen z republiškim normativom, sredstva v višini, ki bodo TOZD omogočila oblikovanje "normalnega" poslovnega uspeha za tekoče leto, kar pomeni rast osebnih dohodkov v skladu z resolucijskimi izhodišči in oblikovanje sklada skupne porabe v potrebni višini.

Zdravstvena skupnost mora pri sklepanju sporazumov o programih dela za leto 1983 zagotoviti, da bodo sporazumi za dejavnosti osnovnega zdravstvenega varstva sklenjeni le z izvajalci, ki so za to dejavnost določeni s sporazumom o delitvi dela, ki so ga že sprejele občinske zdravstvene skupnosti. V primerih, ko je zadoščeno kadrovskim normativom znotraj zdravstvenega doma, z drugimi izvajalci ni mogoče skleniti sporazumov niti plačevati morebitnih storitev za dejavnost osnovnega zdravstvenega varstva.

— Zdravstvenemu varstvu aktivne populacije se posveča v delovni organizaciji velika pozornost. Preventivno varstvo bomo urejali v skladu s 5. členom samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva, ki obvezuje tudi uporabnike za zagotavljanje posameznih oblik preventivnega zdravstvenega varstva. Ob spremembi načina financiranja kurativnega zdravstvenega varstva v obratnih ambulantah, ki so se pričele uvajati letos, bo potrebno, glede na težave, ki so nastopile, tudi s strani občinskih organov ustrezno ukrepati, da se najkasneje do konca septembra uredi vprašanje neplačanih terjatev. Proučujemo možnosti širitve neposredne svobodne menjave dela in morebitne potrebne prilagoditve obstoječih organizacijskih oblik potrebam združenega dela.

— Spričo okoli 10%-nega zaostanka na področju osebnih dohodkov za gospodarstvom, je v delovni organiza-

ciji težko sprovajati učinkovito politiko nagrajevanja po delu. V letošnjem letu potekajo aktivnosti v zvezi z dograditvijo sistema nagrajevanja, ki naj bi v ospredje postavile cilje dejavnosti, obenem pa naj bi rešili še nekatera vprašanja zlasti v zvezi: minulega dela, nagrajevanja poslovnih organov in nagrajevanja vodstvenih delavcev. Iz pripomb na osnutek, ki je v javni razpravi, je razvidno, da se bo dograditev sistema nagrajevanja pogojevala s kompleksno ureditvijo problematike financiranja dejavnosti v svobodni menjavi dela in s tem tudi celotne mase sredstev za osebne dohodke, ker se delavci ne nagibajo parcialni ureditvi osebnih dohodkov samo nekaterih skupin.

— S sredstvi samopriskupkov so bili v pretežni meri ugodno rešeni bistveni problemi obsega in kvalitete prostorov za izvajanje dejavnosti osnovnega zdravstvenega varstva v občini Šiška.

Odperto je ostalo vprašanje dela v skrajno neprimernih pogojih v enoti Medvode, kar bi bilo rešeno z gradnjo novega objekta, kar podpira tudi zdravstveni dom s tem, da se v dogovoru z občinskimi dejavniki in organizacijami združenega dela na področju Medvod sklene dogovor o pokritju nesorazmernega povečanja stroškov pri istem obsegu zdravstvenih storitev. Kaj to pomeni, si lahko ogledamo na primeru stroška amortizacije, ki se bo povečala za okoli dvajsetkrat in sicer z okoli 520.000 din na znesek, ki bo znatno presegal višino 10 mio din. Podrobnejše analize stroškov bodo narejene do konca septembra.

UGOTOVITVE, STALIŠČA IN PREDLOGI Izvršnega sveta Skupščine občine Ljubljana-Šiška k poročilu OZD ZD Ljubljana "Problematika in poslovanje TOZD osnovnega zdravstvenega varstva občine Šiška"

IS Sob. Lj.-Šiška namenja v tem srednjeročnem obdobju in v svojem programu dela zdravstvenemu varstvu posebno pozornost kot prioritetni dejavnosti za zadovoljevanje družbenega standarda pri krepitvi in ohranjanju zdravja občanov.

V zvezi s tem smo v preteklem letnem mandatu na skupnem zasedanju vseh treh zborov dne 18. 3. 1981 obširno obravnavali problematiko družbenoekonomskih odnosov in organiziranosti zdravstva v občini in v mestu Ljubljani nasploh ter sprejeli določene ugotovitve, stališča in sklepe z opredeljenimi roki in nosilci za njihovo izvedbo. Zato smo se dogovorili z odgovornimi delavci, člani KPO DO ZD Ljubljana in TOZD Šiška, da pripravijo poročilo o izvajanju že sprejetih sklepov in stališč in izpostavijo bistvene probleme v razvoju družbenoekonomskih odnosov in organiziranosti zdravstva v občini za razpravo v skupščini občine.

IS je na 18. seji, dne 23. 8. 1982 obravnaval poročilo in sprejel določene ugotovitve, stališča in predloge. IS ugotavlja, da so problemi v poročilu prikazani predvsem z vidika izvajalcev in strokovne službe OZD o poslovanju TOZD, ne odražajo pa stanje in probleme v razvoju osnovnega zdravstvenega varstva v občini. IS ocenjuje, da je bil v preteklem srednjeročnem obdobju in zadnjem letu dosežen določen napredek v zdravstvu, in da so bili posamezni cilji uresničeni in da so bili izvedeni nekateri stabilizacijski ukrepi, vendar pa smo še vedno premalo storili na področju delitve dela, svobodne menjave, iskanja notranjih rezerv itd. IS meni, da je poročilo izvajalcev tudi premalo kritično do določenih nepravilnosti, ki so še prisotne in na katere opozarjajo uporabniki in nikjer niso razvidni ukrepi, ki so bili ali pa bi jih morali podvzeti za njihovo odpravo in kakšni so v zvezi s tem doseženi rezultati.

IS predlaga delegatom določene ugotovitve, stališča in predloge in ocenjujemo, da so primerna osnova za razpravo v delegatski skupščini občine in v SIS za zdravstvo ter pričakujemo, da jih bo razprava primerno dopolnila.

1. IS ocenjuje, da se v izvajanju organiziranosti zdravstva v TOZD in DO ZD Ljubljana srečujemo z različnimi pogledi glede nadaljnjega razvoja in izvajanja vrste in obsega določenih zdravstvenih dejavnosti v TOZD. Eno izmed osnovnih vprašanj je, kako zagotavljati v DO delovno celovitost pri izvajanju dogovorjenega programa zdravstvenega varstva, z upoštevanjem določene racionalnosti in ekonomičnosti, tako da bi odpravili določena podvajanja in izpeljali takšno delitev dela, da bi ena

TOZD izvajala program zdravstvenega varstva za uporabnike več občinskih skupnosti. IS predlaga, da poslovodni delavci in strokovne službe pripravijo kriterije in merila organiziranja TOZD in ustrezne izračune ter argumentirane obzornosti, v pripravi morebitne reorganizacije, kar je osnova za razpravo uporabnikov in izvajalcev pri odločanju v skupščini SIS za zdravstvo.

Nosilec: odgovorni delavci in člani KPO v TOZD in DO
Rok: do konca novembra

2. IS ocenjuje, da smo v občini v kadrovskem pogledu na področju zdravstvenega varstva dosegli zadovoljivo kvalifikacijsko strukturo in število zdravnikov in zdravstvenih delavcev, kar omogoča primeren nivo izvajanja dejavnosti. Predlagamo, da se v okviru DO in TOZD dogovorijo o enotnejših oblikah organiziranja strokovnega izpopolnjevanja zaposlenih in to praviloma izven rednega delovnega časa.

Nosilec: člani KPO v TOZD
Rok: konec novembra

3. Ugotavljamo, da dogovorjena izhodišča, osnove in merila za oblikovanje sredstev za zdravstveno varstvo še niso postala v praksi v dovoljni meri realna osnova in nadomestilo za opravljeno delo. Na osnovi rezultatov poslovanja ugotavljamo razkorak med nivojem zdravstvenega varstva, ki se zagotavlja uporabnikom in sredstvi, ki se združujejo v ta namen. V praksi se te razlike kažejo na ta način, da zdravstvena skupnost ni v stanju, da bi TOZD poravnala vse finančne obveznosti za opravljene in fakturirane storitve.

IS predlaga, da izvajalci pripravijo programe, ki odgovarjajo dejanskim potrebam delovnih ljudi in občanov v občini in so usklajeni z dohodkovnimi možnostmi združenega dela, kar pomeni, da morajo biti opravljene storitve izvajalcev po tako dogovorjeni ceni tudi plačane in da se določene zahteve uporabnikov, ki presega vrednost programa financirajo v neposredni svobodni menjavi dela.

Nosilec: strokovna služba in odgovorni delavci v TOZD in DO ZD Ljubljana
Rok: konec novembra 1982

4. IS ocenjuje, da je razvoj zdravstvenega varstva v občini res odvisen od materialnih možnosti združenega dela, toda marsikaj bi se dalo spremeniti in popraviti, če bi zdravstvena organizacija združenega dela izkoristila vse notranje rezerve in se čvrsteje samoupravno, dohodkovno in strokovno povezovala v DO, še bolj organizirala delo in izrabo rednega delovnega časa, dosledno izpeljala delitev dela med TOZD, uveljavila ukrepe na področju racionalizacije poslovanja, funkcionalnega povezovanja, boljšega izkoriščanja materialnih sredstev, opreme in kadrov, zmanjšala delež administrativnih del in povečala uporabo avtomatske obdelave podatkov v zdravstvu. Za pripravo in dosledno izpeljavo ustreznih ukrepov na tem področju so odgovorni poslovodni delavci.

Nosilec: člani KPO v TOZD in DO ZD Ljubljana
Rok: do konca leta 1982

5. IS predlaga, da se v skladu z 2. točko sklepov (18. 3. 1981) prouči sedanja vloga, sestava in delovanje KPO na nivoju TOZD, pri opravljanju poslovodnih funkcij in opravljanju osnovnih del in nalog v zdravstvu. IS meni, da je potrebno vprašanje organiziranosti poslovodnega organa na nivoju TOZD razreševati tudi bolj enotno v DO kot celoti.

Nosilec: odgovorni delavci v OZD in ustrezni organi v občini
Rok: do konca leta 1982

6. Zdravstvena skupnost naj na poglobljen način preverja, ali je sprejet program zdravstvenega varstva, ki ga oblikujejo izvajalci, ustrezen, ali so cene za posamezne storitve primerne in kakšni so normativi in standardi. Tako moramo v SIS zamenjati razpravo o indeksiranju sredstev za posamezne namene z dialogom med uporabniki in izvajalci o resnični vsebini zdravstvenih programov in sredstvih, ki so potrebna za njihovo izpeljavo. To je tudi primerna osnova za učinkovitejšo uveljavljanje NSMD. S tem se bo tudi okreplila vloga zdravstvene skupnosti, ki mora postati mesto za obravnavanje in ugotavljanje celovitih potreb po zdravstvenem varstvu v skladu z dohodkovnimi možnostmi združenega dela.

Nosilec: odgovorni funkcionarji v SIS in OZD ZD Ljubljana
Rok: vsaj dvakrat letno

7. OZD v občini, ki imajo svoje obratne ambulante, različno prispevajo za boljše zdravljenje svojih delavcev. Preventivna dela osnovnega zdravstvenega varstva v obratnih ambulantah plačajo OZD same, neenotno pa je rešeno plačevanje programa kurativnega zdravljenja. Znesek, ki ga prispevajo h kurativi občinska zdravstvena skupnost za posamezne OZD, je dokaj različen. Zato je potrebno uveljaviti enotne kriterije in merila za NSMD, ki bo zagotavljala enakopraven položaj vsem DO, ki imajo obratne ambulante. Tako morajo zdravstvene skupnosti priznati in plačati obratnim ambulantam oziroma DO ves tisti del kurativnega zdravljenja, ki je dogovorjen po normativih v skupnostih ZV in po drugi strani morajo OZD poravnati svoje neplačane obveznosti do TOZD ZD Ljubljana.

Nosilec: člani KPO v TOZD zdravstvo in v OZD, kjer so obratne ambulante
Rok: do konca septembra 1982

8. IS ugotavlja, da DO in TOZD podpirajo gradnjo ZD v Medvodah iz programa samopriskevka III v velikosti kot je opredeljena v sprejetem programu samopriskevka III. V zvezi z izgradnjo ZD v Medvodah IS predlaga, da v skladu z dogovorom poslovodnih organov TOZD in DO ZD Ljubljana dne 28. 7. 1982 le-ti pripravijo dokončno analizo o prostorskih kapacitetah ZD Ljubljana kot celote in predlog bodoče uporabe teh prostorov, kar bi obravnavali v ustreznih organih na nivoju občine, KS in v OZD.

Koordinator aktivnosti: Izvršni odbor za izvedbo programa samopriskevka III pri Sob. Ljubljana-Šiška
Rok: do konca novembra 1982

9. Izvršni svet predlaga Zboru uporabnikov SIS za zdravstvo, da se opredeli do usmeritev, ki jih predlagajo izvajalci in pri realizaciji le-teh upošteva materialno ekonomske možnosti.

Nosilec: SIS za zdravstvo
Rok: september 1982

Ljubljana, 23. VIII. 1982

Izvršni svet

OBČINA LJUBLJANA—ŠIŠKA
SEKRETARIAT ZA OBČO UPRAVO

INFORMACIJA o uresničevanju zakona o pravni pomoči — stanje in predlogi za nudenje pravne pomoči v občini

UVOD

Pravna pomoč ima odgovorno mesto in vlogo v naši samoupravni družbi, zato se morajo pri njenem organiziranju angažirati vsi odgovorni družbeni subjekti. Novi zakon, ki ga je sprejela Skupščina SR Slovenije leta 1979 (Ur. list SRS, št. 23/79) opredeljuje pravno pomoč na novo v skladu z ustavno preobrazbo pravosodnega sistema in razvojem naših samoupravnih družbenih odnosov. Kot dejavnost posebnega družbenega pomena mora pravna pomoč prispevati k učinkovitejšemu in kvalitetnejšemu zagotavljanju varstva ustavnosti in zakonitosti in s tem k uresničevanju z ustavo in zakonom določenih družbenoekonomskih ter političnih odnosov ter k varstvu svoboščin, pravic človeka in občana, samoupravljanja, družbene lastnine, samoupravnih in drugih pravic organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.